

Beleven en Bewaren de wadden zijn het waard!

Alles over het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee

rcw
Regionaal College
Waddengebied

Een nieuwe benadering

Het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee gaat eigenlijk over een andere benadering van het gebruik van de Waddenzee. Wat me opviel toen ik als regisseur voor recreatie en toerisme het stokje van mijn voorganger overnam, was dat de verhoudingen in het Waddengebied zeer gericht zijn op belangen. Erg veel vertegenwoordigers, erg veel belangen! Dat maakt het bij elkaar komen, zonder concessies te doen aan de belangen van de Waddenzee, vaak niet eenvoudig en juist dat is nodig voor het opstellen van een convenant. Des te mooier is het als dat toch lukt!

In het convenant staat de natuur voorop. Voor mij hangt de waardering voor de natuur samen met de beleving ervan. Natuurlijk is alles van waarde kwetsbaar, maar alles van waarde dat onbekend blijft, is dat ook. Daarom vind ik dat het beleven van natuur – verantwoord natuurlijk – wezenlijk bijdraagt aan het draagvlak voor het behoud ervan. Dat was de opgave van dit convenant.

Aan deze opdracht is met veel enthousiasme en energie gewerkt door alle betrokkenen bij vaarrecreatie op de Waddenzee. Dat leverde pittige discus-

sies op. Voor veel partijen was het ook wennen om samen te werken met partners die andere belangen vertegenwoordigen. Gaandeweg groeide de bereidheid om het met elkaar eens te worden. Vaarders op het wad begrijpen dat de natuur ook belangen heeft en terreinbeheerders staan nu gastheerschap voor, waar in het verleden meer op repressieve handhaving werd ingezet.

Komt er nu door het convenant meer plaats in de jachthavens? Dat weten we nog niet. Wat we wel weten is dat we goede, veilige en duurzame havens willen aan de rand van de Waddenzee. Daarvoor worden plannen gemaakt. Daarna besluiten we per haven wat we verantwoord vinden: uitbreiding of verbetering bij gelijke capaciteit.

Ik heb er vertrouwen in dat de partners die op 3 december 2007 het convenant hebben ondertekend er in slagen om het ambitieuze uitvoeringsprogramma dat bij het convenant hoort, tot een succes te maken. Ik wens hen daarbij veel succes.

Rinske Kruisinga

Gedeputeerde Provincie Noord-Holland

Bestuurslid Regionaal College Waddengebied

Freek de Jonge en Bram Vermeulen zijn zeker niet de enigen die de schoonheid van het wad hebben genoemd. En terecht, want de overweldigende natuur lokt al sinds mensenheugenis talloze bezoekers naar de Wadden. Bezoekers die zich laven aan de stilte, de overweldigende lichten, de weergaloze natuur en de geruststellende opeenvolging van eb en vloed.

Maar zoals zo vaak heeft populariteit ook een schaduwkant. De toeristische activiteiten op en rond de Wadden kunnen onrust veroorzaken bij de bijzondere flora en fauna die juist zo kenmerkend zijn voor het wad: van alikruik tot zeekraal, van aalscholver tot zwarte ruit.

*ons land is klein, dat weet een ieder
dat hebben we op school gehad
maar het kan groot zijn in z'n schoonheid
ik denk hierbij speciaal aan 't wad*

(Neerlands Hoop, 1972)

De vraag is dus: hoe kun je recreatie en natuurbescherming hand in hand laten gaan? Waar ligt het evenwicht tussen beleven en bewaren? En moet je daarvoor een grens stellen aan het aantal ligplaatsen in jachthavens, of kan het ook anders? Voor een antwoord op die vragen hebben 27 partijen in december 2007 een convenant afgesloten. Een uniek document dat is

ondertekend door overheden en ondernemers, door wadvaarders en natuurbeschermers, door Friezen, Groningers en Hollanders.

De kern van dit Convenant Vaarrecreatie Waddenzee is dat recreatie en natuurbescherming inderdaad samen kunnen gaan. Daarbij hoeft geen maximum te worden gesteld aan het aantal ligplaatsen, mits alle betrokken partijen zich

inspannen om ervoor te zorgen dat recreanten zich 'netjes' gedragen. Dat die partijen zich daarvoor blijven inzetten is nu in een convenant vastgelegd. Want daar is iedereen het inmiddels wel over eens: vóór alles gaat het om het herstel, de bescherming en het behoud van de Wadden, zodat ook ons nageslacht kan blijven genieten van die grote schoonheid van het wad.

Oost West...

Er is een duidelijk verschil tussen de oostelijke en de westelijke Waddenzee. De grens is de denkbeeldige lijn tussen Midsland op Terschelling en Zwarte Haan in Friesland. Ten westen daarvan is de Waddenzee groter en dieper. Het ondiepe oostelijke deel bestaat overwegend uit slikkige platen. Hier ligt het merendeel van de gebieden die ter bescherming van flora en fauna het hele jaar of een deel daarvan gesloten zijn voor alle menselijke activiteiten, zoals bijvoorbeeld Rottumerplaat en Rottumeroog. Die gebieden beslaan circa 10% van het hele Waddengebied. De grenzen worden jaarlijks bijgesteld.

Dubbel zo druk

Ondertussen wordt het wel steeds drukker op de Waddenzee. In de afgelopen 25 jaar is het aantal scheepvaartbewegingen van recreatieschepen bijna verdubbeld: van 69.000 in 1982 tot 126.000 in 2006. Dat blijkt uit de cijfers over de schuttingen in de verschillende sluizen die toegang geven tot de Waddenzee. Uit de cijfers blijkt ook dat met name op de westelijke Waddenzee steeds meer wordt gevaren.

'Het gaat maar om een kleine groep'

'Een knap stuk werk, dit convenant. Belangrijk is dat de waddenhavens ontwikkelingsruimte houden. Als mensen niet prettig en veilig in de haven terecht kunnen, gaan ze namelijk buitengaats overnachten, en dat wil je liever niet. Bovendien worden schepen steeds groter, dus er is meer havenruimte nodig voor eenzelfde aantal boten.'

'De Texelse jachthaven is vernieuwd, nu gaan de andere waddenhavens ook herinrichtingsplannen maken: extra kwaliteit, dus bijvoorbeeld ligboxen en voorzieningen die voldoen aan de hedendaagse eisen.'

'Een vaarrecreant die de waarde van het wad kent, houdt daar ook rekening mee. Dat is een kwestie van communicatie en informatie. Daarmee stimuleer je dat mensen zich netjes gedragen én je onderstreept de schoonheid van het gebied.'

'Bij verstoringen gaat het om een kleine groep, in bepaalde gebieden, in een beperkt deel van het jaar. Die nuancering zit nu in het convenant, terwijl recreatievaarders vroeger vaak over één kam werden geschoren. Die kleine groep moeten we aanpakken.'

'Het convenant weerspiegelt gezamenlijke belangen. Ik zeg al jaren tegen havenbestuurders dat we blij moeten zijn met natuurbeschermers. Zij vormen de beste VVV voor een heel bijzonder vaargebied. Want met alle respect voor het IJsselmeer: als je de sluis doorbent en weer zout water ruikt, dat is iedere keer een verademing.'

Jook Nauta, Stichting Jachthavens Waddeneilanden

Tegelijkertijd is het aantal overnachtingen in de passantenhavens op de Waddeneilanden de laatste vier jaar vrij stabiel. Vlieland, Texel en Terschelling zijn de populairste bestemmingen. Nijpend is de situatie niettemin in het hoogseizoen en in speciale weekenden als Pinksteren, dan raken sommige havens overvol. Dat is niet alleen vervelend voor de recreant, maar het zorgt ook voor gevaarlijke situaties. Sommige schippers besluiten dan om buitengaats te gaan liggen. Vandaar dat vooral op de eilanden de wens bestaat om het aantal ligplaatsen voor passanten uit te breiden.

Nog drukker in de toekomst?

Zeiljachten worden steeds groter en luxer. En steeds meer mensen kunnen zich een dergelijk schip veroorloven. Zodoende telt de Noordzee steeds meer zeewaardige boten, uit binnen- en buitenland. Steeds vaker doen die boten ook de Wadden aan.

Daar komt nog bij dat het IJsselmeer voller wordt en ook vanuit dit 'brongebied' weten schippers de waddenhavens te vinden.

Maar er zijn ook tegengestelde trends. Het aantal vaardagen per boot per jaar daalt. Bovendien heeft de vergrijzing op den duur misschien gevolgen voor de vaarrecreatie. Nu al is meer dan 80% van de recreatieschippers de veertig gepasseerd. De verwachting is dat een deel van de oudere watersporters op den duur kiest voor motorboten, andere bestemmingen en vaardagen buiten het hoogseizoen.

Hoe de optelsom van die verschillende trends uitpakt is lastig te voorspellen. En dus ook welke gevolgen dat heeft voor de waddennatuur.

Wie vaart waar?

De waddenvloot is uiterst divers, ieder vaartuig lijkt enig in zijn soort. Toch zijn er een aantal categorieën te onderscheiden.

Verreweg de meeste schepen varen via de geulen van haven naar haven: circa 80% van de vaarrecreanten in de Waddenzee valt in deze categorie. Wadvaarders met platbodems en kanovaarders verkiezen juist de oost-west-geulen boven de drukke noord-zuid-routes. Bovendien wagen ze zich regelmatig buiten de boeien en zoeken ze graag de rustige uithoeken van het wad op. Niet zelden laten ze zich daar droogvallen om zo de schemering, de nachtelijke stilte en het ochtendgloren op het wad te beleven.

Ook de schepen van de chartervloot laten zich regelmatig droogvallen. Het gaat dan om commercieel geëxploiteerde boten met groepen recreanten. Het zijn er een kleine vierhonderd, ze opereren vaak vanuit de voormalige vissershavens en hebben minder te maken met de problemen van volle jachthavens.

Kwaliteit of kwantiteit?

De Wadden zijn niet alleen een toeristische trekpleister, ze zijn ook al eeuwenlang de thuisbasis voor mensen die er wonen en werken. Het toerisme is inmiddels de belangrijkste bron van inkomsten voor de Wadden en de (jacht)havens vormen van oudsher een centrale factor in die bedrijvigheid.

In de afgelopen decennia ontstond er echter een spanningsveld tussen de groeiende recreatie en het bijzondere karakter van de waddennatuur. De rijksoverheid greep in en kwam in 1980 met een eerste Planologische Kernbeslissing Waddenzee (PKB), in 1994 gevolgd door de tweede PKB. Bij de aanpassing van

die tweede PKB in 2000 werd een halt toegeroepen aan de verdere uitbreiding van het aantal ligplaatsen in jachthavens op en rond de Wadden: 4600 werd het maximum. Die afbakening staat te boek als de 'kwantitatieve benadering'.

Duurzaam

Daartegenover staat de 'kwalitatieve benadering'. Provincies, gemeenten en belangengroepen hebben in het nabije verleden geijverd voor een aanpak zonder zo'n maximum aantal ligplaatsen. Die kwalitatieve benadering pleit voor duurzaam toerisme op de Wadden, dat ecologisch houdbaar, economisch levensvatbaar en sociaal acceptabel is. De vaarrecreatie moet zo min mogelijk negatieve effecten hebben op de natuurlijke waarden, is de onderliggende gedachte. En dat kan als iedereen die naar de Wadden komt zich terdege bewust is van wat de Wadden zo bijzonder maakt.

Cruciaal in die kwalitatieve benadering zijn daarom educatie en voorlichting. Je vergroot de kans dat bezoekers zich respectvol gedragen door hen uitgebreid te informeren over de kwaliteiten van de Wadden: het grootste natuurgebied van Nederland én Europa, dat bovendien mondiale betekenis heeft voor tal van vogelsoorten. Anders gezegd: hoe meer recreanten weten over het waddenleven, hoe meer ze ervan kunnen genieten en hoe groter de kans dat ze het wad in zijn waarde laten.

Groeiend besef

Overigens is er de afgelopen jaren natuurlijk al veel gebeurd op het gebied van voorlichting en educatie. Neem het droogvallen. Veel recreatieorganisaties

'Grote stap voorwaarts'

'De Waddenzeegemeenten bepleiten al jaren dat we ons niet beperken tot capaciteitsbeleid bij het inpassen van vaarrecreatie. Er zijn zo veel dingen méér: hoe de recreant zich gedraagt op het wad, voorlichting, communicatie, handhaving en de kwaliteit en veiligheid van de jachthavens. Dit covenant is daarbij een grote stap voorwaarts en we gaan enthousiast meewerken aan het uitvoeringsprogramma.'

'Er is een duidelijke kentering in het denken over het beheer en beleid voor de Waddenzee. Vroeger botsten de verschillende belangen voortdurend en gingen mensen met de hakken in het zand. Er is nu veel meer begrip, steeds meer partijen zien dat vormen van samengaan mogelijk zijn. Neem ook de nominatie van de Waddenzee als Werelderfgoed, die wordt nu ondersteund door de werkgeversorganisaties, dat was twintig jaar geleden onbespreekbaar geweest.'

'Boeiend van dit gebied is de relatie tussen ecologie en economie, zeker nu recreatie en toerisme economisch gezien steeds belangrijker worden voor het noorden van Nederland. Daar is nog winst te behalen, vooral in de kustgebieden van het vasteland.'

'Het mooiste van dit gebied? Dat zijn de randen van de Waddenzee, de kwelders, de Afsluitdijk, de overgang van land naar zee, die vind ik boeiend.'

(Jan van der Velde, secretaris Vereniging van Waddenzeegemeenten)

hebben de 'Afsprakennotitie droogvallen' ondertekend. Daarbij hoort een Erecode met de belangrijkste *do's en dont's* rond droogvallen, een code die de organisaties ook naleven en uitdragen.

In de jachthavens leven vergelijkbare initiatieven. Anno 2007 voeren de jachthavens van Texel, Terschelling en de Koninklijke Marine Jacht Club in Den Helder

de Blauwe Vlag, een internationale milieuonderscheiding die jaarlijks wordt toegekend aan jachthavens die hebben aangetoond schoon en veilig te zijn en aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen.

Individuele schippers kunnen zich bovendien een Blauw Vaantje aanmeten door de Gouden Gedragsregels te ondertekenen en in praktijk te brengen.

Dat alles weerspiegelt het alom groeiende besef dat de recreatievaart een prima manier is om meer

mensen de veelbezongen schoonheid van het wad te laten ondergaan. En hoe meer mensen die schoonheid hebben ervaren, hoe groter het draagvlak voor de bescherming van alles wat de Wadden zo uniek maakt.

Het convenant in vogelvlucht

De organisaties die het convenant hebben ondertekend, zijn voorstanders van de kwalitatieve benadering. Het convenant gaat er van uit dat die benadering meer bijdraagt aan de beheersing van de vaarrecreatie dan het instellen van een maximum aantal ligplaatsen. Via een uitvoeringsprogramma met een keur aan activi-

de Zeeuwse wateren zijn ook prachtig zoals in alle folders staat maar ze missen net dát wat het wad heeft en wat zich niet beschrijven laat

(Neerlands Hoop, 1972)

teiten willen de convenantpartijen zich inzetten voor een gunstige gedragsverandering bij de recreanten op het wad. Zodoende moet het liefst voor alle bezoekers vanzelfsprekend worden dat het wad niet de aangewezen plek is om te barbecueën, te vliegeren, of je hond de vrije loop te laten.

Dat wil niet zeggen dat je voortaan blind kunt vertrouwen op het fatsoen en de goede wil van de wadbezoekers. Goed toezicht blijft nodig. Wadwachten kunnen zonodig corrigerend optreden. Effectieve handhaving is het sluitstuk van de kwalitatieve benadering, dus wie ontoelaatbare verstoringen veroorzaakt kan op een procesverbaal rekenen.

De komende jaren wordt de effectiviteit van deze strategie in kaart gebracht. Nauwlettend wordt bekeken in hoeverre de activiteiten van het uitvoeringsprogramma het gewenste resultaat hebben.

Opvliegend...

Wat bedoelen we eigenlijk als we het hebben over verstoring? In de praktijk is het opvliegen van vogels een veelgebruikt criterium voor verstoring. Maar in feite ligt het veel gecompliceerder. Opvliegen is een vorm van vluchtgedrag. Voor en na het opvliegen vinden bij vogels processen en gedragsveranderingen plaats die hun conditie niet ten goede komen. Het waarnemen daarvan en het vaststellen van de gevolgen is echter bijzonder ingewikkeld en vraagt om langdurig specialistisch onderzoek. Let wel: voor ruim tien miljoen vogels, verdeeld over pakweg veertig soorten zijn de Wadden van levensbelang, als tussenstop van hun trekroute of als broedgebied. Maar ook zoogdieren en paaiende vissen vinden er rust en voedsel.

Het convenant in uitvoering

Bij het convenant hoort een uitgebreid uitvoeringsprogramma met ruim twintig verschillende activiteiten. Dat programma moet het risico van verstoring door de vaarrecreatie zo klein mogelijk maken. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillende soorten wadrecreanten, met de verschillende gebieden binnen de Wadden en met de verschillende perioden in het jaar.

Wie, wad, waar?

De schepen die alleen door de geulen varen veroorzaken nauwelijks verstoring. Anders ligt dat voor de wadvaart, waaronder platbodems, kleine motorboten en catamarans. Vaak blijft het niet bij varen over het wad: een deel van de wadvaarders gaat er voor anker, laat zich droogvallen en doet aan vissen, wadlopen of mosselrapen. Vooral loslopende honden kunnen aanzienlijke verstoringen veroorzaken. Wie zijn viervoeter twee uur onaangelynd meeneemt op een wandeling, moet niet vreemd opkijken als daardoor de grote wadvogelsoorten van circa 130 hectaren zandplaat verdwijnen.

Een van de maatregelen van het uitvoeringsprogramma is dan ook om te kijken welke gebieden in bepaalde delen van het jaar moeten worden afgesloten.

Havens en wadvaart

In het hoogseizoen zijn er te weinig plaatsen voor jachten en charterschepen. Dan blijft de kwaliteit van het verblijf achter bij het niveau dat een vaarrecreant vandaag de dag verwacht. Bovendien kunnen overvolle havens leiden tot incidenten en ongelukken.

‘Informereren is de sleutel’

‘De hoofdfunctie van de Wadden moet zijn natuur en landschap, met beperkt menselijk medegebruik. Dat heeft het Rijk vastgesteld en daar willen we als natuurorganisaties aan bijdragen, want de natuur heeft op sommige punten herstel nodig.’

‘Cruciaal is de drieslag: waarnemen, informeren, handhaven. Dus waarnemen hoeveel er wordt verstoord, wadrecreanten zorgvuldig informeren, en als sluitstuk een bekeuring voor de enkeling die zich desondanks niet weet te gedragen.’

‘We hebben nog geen eenduidig beeld van de omvang van de verstoring. Dat maakt evaluatie van het convenant lastig, dat vraagt om aanvullende afspraken.’

‘We hebben oogjes en oortjes nodig op het wad, om te beginnen een tiental wadwachten, die bezoekers kunnen voorlichten. De informatiebehoefte is ontzettend groot. Laatst was ik mee met de boswachter op Texel. Zodra hij langs de dijk uit de auto stapte werd hij bestormd door passanten: zijn de lepelaars er al, welke vogel zit

daar, kan het kwaad als ik hier langs fiets?’

‘Het is ook een kwestie van benadering. Vroeger deelden de vogelwachten op Engelsmanplaat vooral bekeuringen uit aan overtreders. Dat vonden ze zo vervelend dat ze later het roer hebben omgegooid en mensen juist welkom heetten. Ze spraken met schippers bezoeken af in perioden dat het geen kwaad kon. Iedereen tevreden.’

Taco van den Heiligenberg, samenwerkende natuurorganisaties

Ongeveer $\frac{1}{3}$ deel van de schippers gaat daarom buitengaats voor anker als de haven vol is. Meer dan de helft vaart door of keert om. Dat zorgt dus voor extra vaarbewegingen.

Toch heeft het geen zin om het aantal ligplaatsen voor passanten aan te passen aan de situatie op topdagen. Beter is om bij de bepaling van de capaciteit een maatgevende dag aan te houden en het minimum aantal plaatsen gelijk te stellen aan het gemiddelde aantal schepen dat de haven aandoet op de zeven drukste dagen buiten de top twintig van drukste dagen in het hoogseizoen. Vervolgens is het zaak om per haven een herinrichtingsplan en een havenbeheerplan te maken, met een duurzame opzet. Die plannen vormen mede de basis voor een gezonde economische ontwikkeling van de havens, waarbij ook veel aandacht is voor de jongste eisen op het gebied van veiligheid, milieu en verblijfskwaliteit.

Ondertussen moet iedere haven wel voldoende 'buffercapaciteit' hebben, zodat in het hoogseizoen en in tijden van nood iedere passerende boot aan een veilige ligplaats kan worden geholpen. Wat ook zou schelen is een reserveringssysteem voor de passantenhavens op de eilanden. Als schippers tijdig weten waar ze aan toe zijn, kunnen ze de drukste havens mijden.

Waddenliefde

Het uitvoeringsprogramma behelst ook dat de Erecode 'Wad ik heb je lief' met vier jaar wordt verlengd. Wie zich niet aan deze 21 afspraken houdt, riskeert een bon. De Erecode geldt in eerste instantie voor droogvallers, maar is goed bruikbaar voor de totale vaarrecreatie. Als zodanig is het een opmaat voor een breed

'handhavingarrangement', dat ervoor moet zorgen dat wadbezoekers de hen geboden gastvrijheid niet beschamen. Het arrangement heeft drie soorten afspraken en activiteiten, die deels zijn terug te vinden in het uitvoeringsprogramma van het convenant:

- proactief
- preventief
- repressief

De verschillende organisaties hebben een grote hoeveelheid wadkennis in huis. Niet alleen over het ecosysteem, maar ook over varen op het wad en de daarmee samenhangende wetgeving. Recreanten kunnen daar hun voordeel mee doen. Speciale trainingen kunnen er voor zorgen dat de juiste kennis bij de juiste groepen wadrecreanten terecht komt. De eerste signalen wijzen erop dat er beslist animo is voor dergelijke trainingen. Oftewel: de proactieve insteek.

Voorkomen is beter dan verstoren

Bij de preventie maatregelen gaat het erom incidenten voor te zijn, en als die zich onverhoopt toch voordoen de gevolgen ervan te minimaliseren. Dat begint met

- 1. Ga pas van boord als foeragerende vogels zijn verdwenen. Zorg dat u bij opkomend water weer op tijd terug bent, zonder de vogels te verstoren.*
- 2. Blijf als groep(je) dicht bij elkaar en waaier niet uit.*
- 3. Als de eerste vogels opvliegen, komt u te dichtbij.*
- 4. Houd extra afstand tot grotere vogels, zoals wulp en lepelaar.*

**(de eerste vier afspraken van de Erecode
Wad ik heb je lief)**

heldere en uitvoerbare regels, want hoe begrijpelijker die zijn, hoe groter de kans dat recreanten zich eraan houden. Andere ingrediënten zijn:

- **monitoring** – mensen die regelmatig op het wad zijn houden in de gaten hoe het gaat met de flora en fauna
- **aanspreken en waarschuwen** – vaarrecreanten, terreinbeheerders en straks misschien ook wadwachten geven voorlichting en kunnen iemand aanspreken op verstorend gedrag
- **melding maken** – vaarrecreanten en toezichthouders kunnen een ernstige verstoring melden bij de handhavers, die vervolgens in actie komen.

Als niets helpt...

Wie zich niets aantrekt van adviezen, codes en waarschuwen en de waddennatuur dus bewust benadeelt, is willens en wetens in overtreding. En wordt dus ook als zodanig behandeld. Dat vereist eenduidige afspraken en taakverdelingen tussen de verschillende instanties die bij handhaving op het wad betrokken zijn. Wat mag wel en wat niet? En wat zijn de mogelijke sancties? Het uitvoeringsprogramma van het convenant voorziet in verbeterde vastlegging van verboden activiteiten en aangescherpte richtlijnen voor strafvordering.

Vinger aan de pols

Het Convenant Vaarrecreatie weerspiegelt het veranderde denken over de Wadden. Stonden de verschillende partijen in vroeger tijden vaak lijnrecht tegenover elkaar, anno 2007 onderkennen zij hun gezamenlijke belangen en vooral die van de Waddenzee. En dat geeft hoop.

'Vrij en verantwoord varen'

'Als Wadvaarders willen we vrij en verantwoord kunnen blijven varen en droogvallen. Daarvoor biedt het convenant voldoende ruimte, ook al is het een compromis tussen heel veel partijen.'

'Overigens ligt in het convenant iets te veel de nadruk op verstoring. Het leeuwendeel van de watersporters gedraagt zich namelijk prima, hooguit 5% niet. Die enkelingen moet je via maatwerk aanpakken, al zul je dat percentage nooit op nul kunnen krijgen. En voorafgaand aan de uitvoering moeten we nog wel met elkaar helder krijgen wat we onder verstoring verstaan.'

'Met het convenant hebben we ook een goede opstap om de 200-metermaatregel aan te pakken. Die beperkt het droogvallen namelijk tot een strook langs de vaargeul, maar daar zitten vaak de meeste vogels, dus dat werkt contraproductief.'

'Er is nu voldoende basis voor goed overleg met de andere partijen over bijvoorbeeld de verdere voorlichting, de wadwachten en het gastheerschap van de natuurorganisaties. En zelf kunnen we natuurlijk ook de vinger aan de pols houden, we varen immers vaak op plekken waar anderen niet komen.'

'De onvoorspelbaarheid van het wad, die is zo bijzonder. Dat je ankert bij hoogwater, en zes uur later ontdekt dat je pal naast een mosselveldje ligt.'

Karel Helder, Vereniging van Wadvaarders

Tegelijkertijd moet de komende jaren nauwlettend worden bekeken of de intenties van het convenant werkelijkheid worden. Levert het uitvoeringsprogramma de beoogde bijdrage aan de doelstellingen? Worden er voldoende meters gemaakt? Zijn alle goede bedoelingen bestand tegen de weerbarstige praktijk en de altijd wispelturige natuur? De ondertekende partijen zullen met elkaar de vinger aan de pols moeten houden en zonodig onderdelen van het uitvoeringsplan bijstellen. De Wadden zijn het waard.

*want hoe wij hier dan ook bijeen zijn
van gematigd links tot radicaal
wij moeten strijden voor de Wadden
in het belang van allemaal*

(Neerlands Hoop, 1972)

Colofon

Uitgave: Regionaal College Waddengebied (in samenwerking met de Provincie Noord-Holland)

Tekst: Movement, Amsterdam

Eindredactie: Provincie Noord-Holland

Fotografie: Op 22 oktober 2007 fotografeerde Sijmen Hendiks van zonsopgang tot zonsondergang het wad ten zuiden van Texel (achtergrondfoto's); Antoinette Borchert (portret Taco van den Heiligenberg), Waterrecreatie Advies en Nationale Beeldbank (fotostrip)

Grafische verzorging: Thieme GrafiMedia Groep

Haarlem, december 2007

Deze brochure is te downloaden op www.waddenzee.nl.

De volledige tekst van het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee en de bijlagen is daar ook te downloaden evenals de tekst van de hierbij behorende Passende Beoordeling.

Extra exemplaren van deze brochure zijn aan te vragen bij het Regionaal College Waddengebied, Postbus 2724, 8901 AE Leeuwarden, e-mail: info@rcw.waddenzee.nl.

